

TEKSTEN PASTORAAL CONGRES 2014

Vindplaatsen, vooraankondiging, persberichten, uitnodiging, programma 2014

Verzamelpagina met links naar geluidsopnames:

<http://www.kcv-net.nl/kcv/activiteiten/meer/verslag-pastoraal-congres-2014>

Documenten op www.stucom.nl:

- [0388.pdf](#)
Verslag lezingen en praktijkverhalen tijdens het Pastoraal Congres 2014
Aantekeningen door Marlou Banning van lezingen van Christian Hennecke, Johan Roose en anderen
-
- [0387de.pdf](#)
Sehen lernen, was ist. Kirche im Übergang (Anders leren kijken) [DE]
Presentatie bij 1e lezing Christian Hennecke, Pastoraal Congres 2014
-
- [0386de.pdf](#)
Paradigmshift. Lernerfarungen für den Aufbruch. (Ecclesiologie Vaticanum II en ervaringen wereldwijd) [DE] Presentatie bij 2e lezing
Christian Hennecke, Pastoraal Congres 2014
-
- [0385de.pdf](#)
Lokale Kirchenentwicklung (Hoe de Kerk eruit gaat zien) [DE]
Presentatie bij 3e lezing Christian Hennecke, Pastoraal Congres 2014
-
- [0384.pdf](#)
Ark-gemeenschappen, stichting, ontwikkeling, herbezinning
Presentatie Johan Roose, tijdens Pastoraal congres 2014 over
gemeenschapsspiritualiteit in parochies
- [0398.pdf](#) Wie is Christian Hennecke?

PERSBERICHTEN PASTORAAL CONGRES 2014

25 maart 2014

KERK IS OVERAL

Op weg naar een nieuwe cultuur van relatie en vertrouwen

In een stralend lentezonnetje kwamen op zondag 23 maart 2014 ruim zeventig mensen van alle kanten naar Helvoirt: priesters, diakens en leken, mensen uit heel Nederland en ook enkelen uit België en Duitsland. Iedereen is pastoraal geïnteresseerd en actief werkzaam.

Het 8e Pastoraal Congres, om de twee jaar georganiseerd door de gezamenlijke nieuwe bewegingen in de Rooms-katholieke Kerk, ging van 23 t/m 25 maart 2014 over een nieuwe christelijke vorm van een spiritualiteit van gemeenschap. Centraal stonden lezingen

van dr. Christian Hennecke, priester uit het bisdom Hildesheim in Duitsland en Johan Roose van De Ark-gemeenschap in België. De bisschoppen mgr. A. Hurkmanns, mgr. J. van Burgsteden en mgr. E. de Jong waren op

verschillende momenten tijdens het congres aanwezig.

Enkele keren heeft Christian Hennecke zijn publiek door elkaar geschud. We kijken volgens hem vaak met een bril van vijftig jaar geleden naar de Kerk, en proberen zoveel mogelijk van de Kerk van vroeger overeind te houden. De maatschappij is echter helemaal veranderd en daarom is een nieuwe visie en aanpak nodig voor de Kerk van de toekomst. Deze visie moet volgens Hennecke worden gedeeld, niet alleen maar met een klein groepje, maar met zoveel mogelijk mensen. Een echte geïnspireerde visie voert mensen samen, zet energie vrij en laat iets nieuws ontstaan. Het gaat hem om het geestelijk proces waardoor het *priesterschap van alle gelovigen* met hun talenten centraal komt te staan.

Hennecke sprak van een *Copernicaanse omwenteling* van het denken die alleen maar mogelijk is waar echte relaties tussen de mensen bestaan. Dan wordt eenheid zichtbaar en voelbaar. De Duitse theoloog ziet de Kerk meer de gestalte aannemen van een netwerk van allerlei gemeenschappen, relaties en nieuwe initiatieven. De Kerk ziet hij daarbij als een baarmoeder. Kerk gebeurt overal tussen mensen en niet alleen maar in een gebouw. De Kerkgemeenschap wordt opgebouwd waar vertrouwen in de andere regeert.

Verschillende nieuwe bewegingen in Nederland (Ark-Gemeenschap, Gemeenschap Chemin Neuf, Gemeenschap Emmanuel en de bewegingen Focolare, Katholieke Charismatische Vernieuwing en Geloof en Licht) lieten zien en ervaren hoe dat in het dagelijks leven werkt, ook waar parochies fuseren.

Op de slotdag sprak Johan Roose van De Ark, een beweging die leefgemeenschappen vormt rond mensen met een verstandelijke beperking. "De ontmoeting met een 'handicap' vormt ons om", leren ze bij de Ark. Aandacht en zorg voor het kwetsbare blijkt een bron van leven te zijn, als je ontdekt dat je elkaar nodig hebt. Het lijkt een paradox, maar in een maatschappij van welzijn, succes en macht blijkt gedeelde zwakheid een bron van vruchtbaarheid die echte gemeenschap laat groeien.

Het laatste lied dat de deelnemers aan het eind van dit congres zongen drukte de overheersende gedachte uit: *Vele gaven, een Geest, spoort ons aan, op weg te gaan*. De Geest maakt ons leven radicaal nieuw en geeft kracht aan onze daden en woorden.

Dit persbericht werd op de slotdag van het congres geschreven door Beatriz Lauenroth en aangevuld door Kees Slijkerman.

Voorafgaand aan dit congres waren achtereenvolgens de volgende persberichten verspreid door de Werkgroep Pastoraal Congres:

November 2013

GEMEENSCHAPSSPIRITUALITEIT IN PAROCHIES

'Gemeenschapsspiritualiteit in parochies' is het thema van het 8e Pastoraal Congres, 23 tot 25 maart 2014 te Helvoirt. Hoofdspreker is Christian Hennecke, die in het Duitse bisdom Hildesheim werkt aan missionair pastoraat.

De organiserende werkgroep wil met dit congres een bijdrage leveren aan de gemeenschapsspiritualiteit binnen parochies. Naarmate er door individualisering, kerksluitingen en fusies van parochies steeds meer sociale verbanden wegvallen, is er meer aandacht nodig voor gemeenschapsspiritualiteit en nieuwe vormen

van gemeenschap. In de werkgroep zitten pastorale beroepskrachten en medewerkers van kerkelijke bewegingen.

De hoofdspreker is de Duitse priester Christian Hennecke, leider van de dienst Missionair Pastoraat in het bisdom Hildesheim en rector van het seminarie aldaar. Hij is gepromoveerd

op 'de ecclesiologie van het Tweede Vaticaans Concilie en Dietrich Bonhoeffer'.

Dit congres is voor allen die in de r.-k. kerk werkzaam zijn in de pastoraal of daartoe in opleiding zijn: priesters, diakens, pastoraal werk(st)ers, categoriale zielzorgers, catecheten

en leden van pastoraatsgroepen. Vanuit de bisschoppenconferentie is Mgr. J. van Burgsteden s.s.s. als referent voor de Kerkelijke Bewegingen en Nieuwe Gemeenschappen bij de voorbereidingen betrokken.

11 Februari 2014

NAAR EEN GROTER TOEBEHOREN AAN DE GEMEENSCHAP

Het 8e Pastoraal Congres, georganiseerd door de gezamenlijke nieuwe bewegingen in de Rooms-katholieke Kerk, gaat over *Gemeenschapsspiritualiteit in parochies*. Daarbij staat niet de individuele kant van spiritualiteit voorop, maar de gemeenschappelijke beleving.

Johan Roose zal spreken over de ervaringen van De Ark, een beweging die al vijftig jaar gemeenschappen vormt rond mensen met een verstandelijke beperking. Wat zijn de bouwstenen van De Ark. Wat maakt haar tot gemeenschap en tot geloofsgemeenschap? Roose, regioverantwoordelijke voor De Ark in Vlaanderen en Nederland, zal inzoomen op het proces van 'herstichting'. Hoe worden nieuwe mensen meegenomen in de identiteit en missie van de gemeenschap? Hoe groeien we in toewijding en komen we tot een groter toebehoren aan de gemeenschap?

De hoofdspreker van dit Pastoraal Congres, *Christian Hennecke*, stelt in een boek dat vorig jaar verscheen, dat de christelijke gemeenschap weer moet gaan leven vanuit een herkenbaar visioen, namelijk het aanbreekende Rijk Gods. De christelijke gemeenschap zou zich volgens hem in het hier en nu vanuit deze komende ervaring moeten laten inspireren. Belangrijke ervaringen die hem tot de inzichten hebben gebracht die hij wil overbrengen zijn een

uitwisseling met het bisdom Poitiers, zijn werk met een missionaire team in Duitsland, zijn bezoeken aan de Filippijnen, vakanties en retraites in Amerika, bezoeken aan Willow Creek en Holy Trinity Brompton van de Alpha-cursus.

Dit congres, van 23 t/m 25 maart in Helvoirt, is voor allen die in de Rooms-katholieke Kerk werkzaam zijn in de pastoraal of daartoe in opleiding zijn: priesters, diakens, pastoraal werk(st)ers, categoriale zielzorgers, catecheten en leden van pastoraatsgroepen. Tijdens het programma zijn er ook workshops waarin ze iets kunnen ervaren van de gemeenschapsspiritualiteit in nieuwe bewegingen als Geloof en Licht, Focolare en de Katholieke Charismatische Vernieuwing. Vanuit de bisschoppenconferentie is Mgr. J. van Burgsteden s.s.s. als referent voor de Kerkelijke Bewegingen en Nieuwe Gemeenschappen bij de voorbereidingen betrokken.

18 maart 2014

VERNIEUWINGEN CONCILIE IN PRAKTIJK BRENGEN

Het gemeenschappelijke priesterschap van alle gelovigen meer in het centrum.

Van zondagavond 23 maart t/m dinsdagmorgen 25 maart is in Helvoirt het 8e Pastoraal congres, georganiseerd door de gezamenlijke nieuwe bewegingen in de Rooms-katholieke Kerk. Dit congres gaat over *Gemeenschapsspiritualiteit in parochies* en is voor allen die in de Rooms-katholieke Kerk pastoraal werkzaam zijn.

Spreker *Christian Hennecke* uit Duitsland zal pleiten voor een grote verandering in het pastorale werk. Volgens hem moeten veel

vernieuwingen waar het Tweede Vaticaans concilie vijftig jaar geleden toe besloot, nog in praktijk gebracht worden. Hij denkt daarbij

vooral aan het geestelijk proces waardoor het gemeenschappelijke priesterschap van alle gelovigen meer in het centrum komt te staan. *Hennecke* is leider van de vakgroep missionair pastoraat in het bisdom Hildesheim en rector van de priesteropleiding. Vanuit verschillende Nederlandse parochies zal verteld worden hoe de gemeenschapsspiritualiteit bevorderd werd, ook als er parochies moesten fuseren. Ervaringen met de nieuwe bewegingen komen daar ook bij aan bod.

Op de slotdag spreekt *Johan Roose* van De Ark, een beweging die gemeenschappen vormt rond mensen met een verstandelijke beperking. Hun ervaringen zijn leerzaam voor alle gemeenschappen. *Roose* belicht wat een gemeenschap tot geloofsgemeenschap maakt en hoe mensen kunnen worden meegenomen in de identiteit en missie van een gemeenschap.

Vanuit de bisschoppenconferentie is Mgr. J. van Burgsteden s.s.s. als referent voor de Kerkelijke Bewegingen en Nieuwe Gemeenschappen bij de voorbereidingen van dit congres betrokken.

Meer: www.stucom.nl/pastoraalcongres.

PS. IS ER EEN NIEUWE TREND? *VPWinfo*, het tijdschrift van een vereniging van pastoraal werkenden, besteedde een heel themanummer aan wat de nieuwe (charismatische) bewegingen te bieden hebben (zie <http://www.vpwinfo.nl/images/VPWinfo.nl/Jaargangen/2013-4.pdf>). Daarbij speciaal aandacht voor 'de schijnbare kortsluiting tussen zielzorg en Katholieke vernieuwingsbewegingen', zoals prof. dr. F. van Iersel het noemt in het artikel 'Charismatische vernieuwing daagt parochiepastoraat uit' (<http://www.stucom.nl/document/0380.pdf>). Dr. Erik Sengers schrijft er ook over in de *Nieuwsbrief WKO* (Werkverband Kerkelijk Opbouwwerk), januari 2014. Zie zijn artikel 'De Kerk na de implosie' (<http://www.stucom.nl/document/0379.pdf>), waarin hij een boek van Hennecke bespreekt. Is er in de Rooms-katholieke Kerk in Nederland onder werkers in het pastoraat een groeiende openheid voor wat de nieuwe (charismatische) bewegingen te bieden hebben?

Dit is *was in 2014* document 0345-7 op www.stucom.nl

Hieronder nog uit 2014 de uitnodiging, de vooraankondiging en het programma.
Met in alle drie ook inhoudelijke informatie over het thema.

UITNODIGING PASTORAAL CONGRES 2014

23-25 maart 2014

Van zondagavond t/m dinsdagmorgen, in Bezinningscentrum Emmaus te Helvoirt

Thema: *Gemeenschapsspiritualiteit in parochies*

De hoofdspreker is de Duitse theoloog en priester *Christian Hennecke*, leider van de dienst Missionair Pastoraat in het bisdom Hildesheim en rector van het seminarie aldaar. Hij is gepromoveerd op 'de ecclesiologie van het Tweede Vaticaans Concilie en Dietrich Bonhoeffer'. Hij wordt simultaan vertaald, beluisterbaar via koptelefoons.

De organiserende werkgroep wil met dit congres een bijdrage leveren aan de gemeenschapsspiritualiteit binnen parochies. Naarmate er door individualisering, kerksluitingen en fusies van parochies steeds meer sociale verbanden wegvallen, is er meer aandacht nodig voor gemeenschapsspiritualiteit en nieuwe vormen van gemeenschap. In de werkgroep zitten pastorale beroepskrachten en medewerkers van kerkelijke bewegingen.

Voor wie?

Dit congres is voor allen die in de r.-k. kerk werkzaam zijn in de pastoraal of daartoe in opleiding zijn: priesters, diakens, pastoraal werk(st)ers, categoriale zielzorgers, catecheten en leden van pastoraatsgroepen. Pastorale beroepskrachten worden uitgenodigd om een parochiaan mee te nemen, om samen inspiratie op te doen voor nieuwe impulsen in eigen omgeving.

Aanmelding: via het aanmeldingsformulier, op www.stucom.nl/pastoraalcongres. U kunt dit formulier opslaan op uw computer, invullen en als bijlage naar congres@stucom.nl sturen. Lukt dat niet, dan kunt het uitprinten, invullen en opsturen naar:
C. Schrama, diaken, De Lind 52, 5061 HX Oisterwijk.

Kosten: afhankelijk van de kamer die u kiest kost deelname aan het hele congres (inclusief twee overnachtingen, linnengoed, alle maaltijden, koffie/thee) tussen de 115 en 150 euro p.p.. Deelname aan alleen een gedeelte van het congres kan wel (zie mogelijkheden op het aanmeldingsformulier), maar dan zou u juist het gemeenschapsgebeuren missen.

Plaats: Bezinningscentrum Emmaus, www.emmausbezinningscentrum.nl.

Programma en meer info

Het programma bestaat uit lezingen, liturgische vieringen, workshops, groepsgesprek en informele ontmoetingen bij de maaltijden, koffie/thee e.d. Een gedetailleerd programma verschijnt op: www.stucom.nl/pastoraalcongres. Daar staat ook meer over de spreker en over voorgaande pastorale congressen.

Organisatie

Dit 8^e pastorale congres is een initiatief van de kerkelijke bewegingen en nieuwe gemeenschappen in de Rooms-katholieke Kerk en wordt voorbereid door een daarvoor ingestelde werkgroep. Namens de bisschoppenconferentie is Mgr. J. van Burgsteden s.s.s. als referent betrokken bij dit congres en de voorbereidingen ervan.

De werkgroepleden:

Voorzitter: Ir. Enno Dijkema. *Leden:* Pastoor Harald Spiertz, Kees Slijkerman, Kees Schrama diaken, Leon Everts diaken, Agnes van Zeeland en Ria Linssen.

Adviseur: Prof. dr. Fred van Iersel diaken

E: congres@stucom.nl - Tel. 0343-578814

VOORAANKONDIGING 8^e Pastoraal congres *Thema: Gemeenschapsspiritualiteit in parochies*

Van zondagavond **23 maart tot dinsdagochtend 25 maart** 2014 is het 8e Pastoraal congres, in Beziingscentrum 'Emmaus' te Helvoirt.

Hoofdspreker is *Christian Hennecke*, leider van de vakgroep missionair pastoraat in het bisdom Hildesheim en rector van het seminarie aldaar. Hij is auteur van diverse werken op het gebied van kerkopbouw.

We maken deze data nu bekend, zodat u ze vast vrij kunt houden in uw agenda en er rekening mee kunt houden bij het plannen van andere bijeenkomsten.

Inhoud

“Als we trouw willen zijn aan Gods plan en ingaan op de diepste verlangens van de wereld, dan is de uitdaging waarvoor wij in het voor ons liggende millennium staan: De kerk maken tot huis en oefenplaats van de communio”, schreef paus Johannes Paulus II in ‘Novo millennio ineunte’. En paus Franciscus zei op 14 april “Met de broederlijke liefde getuigen we op de meest directe manier dat Jezus onder ons leeft, dat Jezus verzezen is.”

In een tijd van parochiefusies dagen deze woorden ons uit. Komen we bij alle reorganisaties van onze parochiegemeenschappen voldoende toe aan gemeenschapsspiritualiteit? Gemeenschappen waarin gelovigen hun leven en hun geloof in Christus met elkaar delen zijn van vitaal belang voor de toekomst. Hoe besteed je daar aandacht aan te midden van het vele werk? Het Pastoraal congres *Gemeenschapsspiritualiteit in parochies* biedt de mogelijkheid om hier in alle vrijheid buiten de drukte van het parochiewerk over te spreken en nieuwe inspiratie op te doen. Die inspiratie zal komen via sprekers, verschillende spiritualiteiten, uitwisseling met elkaar en liturgische vieringen.

Christian Hennecke zal spreken over het onderwerp vanuit Vaticanum II en de ontwikkelingen in de wereldkerk en de hedendaagse cultuur.

- Wat het Tweede Vaticaans Concilie leert over de Kerk vraagt een grote verandering in het pastorale werk. Daarbij staat niet de organisatie van de Kerk centraal. Wel gaat het om een geestelijk proces waardoor het gemeenschappelijke priesterschap van alle gelovigen meer in het centrum komt te staan. Hoe kan een dergelijk proces tot wasdom komen en hoe kan dat worden gestimuleerd?
- In de wereldkerk ontwikkelt zich een nieuwe cultuur van communio. Deze nieuwe cultuur van kerk-zijn tekent zich vooral af in de 'kerk van het zuiden', in de wereldwijde oecumene en in de nieuwe geestelijke bewegingen en stromingen binnen de Kerk. Welke kenmerken heeft deze ontwikkeling en hoe kan deze in pastorale zin vruchtbaar worden in de gehele Kerk?

In het Pastoraal congres zullen vanuit **diverse bewegingen en gemeenschappen** praktische ervaringen worden aangereikt voor de groei van de eigen gemeenschapsopbouwende kwaliteiten.

Voor wie?

Voor allen die werkzaam zijn in de pastoraal of daartoe in opleiding zijn: priesters, diakens, pastoraal werk(st)ers, categoriale zielzorgers, catecheten en leden van pastoraatgroepen. In verband met het onderwerp worden de pastorale beroepskrachten uitgenodigd om een parochiaan mee te nemen.

Organisatie

Het Pastoraal congres is een initiatief van de kerkelijke bewegingen en nieuwe gemeenschappen in de Rooms-katholieke Kerk en wordt voorbereid door een daarvoor ingestelde werkgroep. Namens de bisschoppenconferentie is Mgr. J. van Burgsteden s.s.s. als referent betrokken bij het congres en de voorbereidingen ervan.

Nadere informatie

Het programma is nog in opbouw. Voor meer informatie over *Christian Hennecke*, het congres, de vorige congressen en de inschrijfmogelijkheden zie www.stucom.nl/pastoraalcongres.

Wie in het verleden het nieuws over de Pastorale congressen kreeg via het *SCC-bulletin*, krijgt nu aanvullend nieuws via de *Nieuwsbrief pastoraal congres*. Deze nieuwsbrief is verkrijgbaar via Kees Slijkerman, www.stucom.nl/contact.

ORGANISATIE

De werkgroepleden anno 2013:

Voorzitter:	Ir. Enno Dijkema
Leden:	Pastoor Harald Spiertz, Kees Schrama diaken, Leon Everts diaken, Agnes van Zeeland, Ria Linssen en Kees Slijkerman.

Vanuit de bisschoppenconferentie is Mgr. J. van Burgsteden s.s.s. als referent voor de Kerkelijke Bewegingen en Nieuwe Gemeenschappen bij de voorbereidingen betrokken.

PROGRAMMA

PASTORAAL CONGRES 2014, 23-25 maart te Helvoirt
versie 21 februari 2014

Thema: *Gemeenschapsspiritualiteit in parochies*

Zondagavond 23 maart 2014

17.00	Aankomst, registratie, kamers, (vóór 17.00 zijn de kamers niet beschikbaar)
18.00	Broodmaaltijd
19.00	Opening
19.10	Christian Hennecke
20.30	Reacties uitwisselen in kleine groepen
21.30	Completen, dagsluiting in kapel
21.45	Informeel samenzijn in het Atrium

Maandagmorgen 24 maart 2014

8.00	Ontbijt
9.00	Lauden, ochtendgebed in de kapel
9.30	Christian Hennecke
	Koffie- theepauze
11.00	Praktijkvoorbeelden uit parochies*
12.05	Pauze

Maandagmiddag 24 maart 2014

12.30	Warme middagmaaltijd
	Pauze
14.30	Christian Hennecke - reflectie op spiritualiteit van gemeenschap
16.30	Pauze - Koffie en thee in het atrium
17.00	Eucharistieviering in de kapel. Voorganger mgr. A. Hurkmans, bisschop van 's-Hertogenbosch. Zang en muziek o.l.v. Gemeenschap Chemin Neuf
18.00	Broodmaaltijd
18.30	Boekentafel

Maandagavond 24 maart 2014

19.30	Opening
19.35	Praktijkvoorbeeld uit parochie te Nijmegen
20.05	Workshops: in een groep de gemeenschapsspiritualiteit van een van de nieuwe bewegingen ervaren.
21.30	Completen, dagsluiting in de kapel o.l.v. Gemeenschap Chemin Neuf
21.45	Informeel samenzijn in het Atrium

Dinsdagmorgen 25 maart 2014

8.00	Ontbijt
9.00	Lauden, ochtendgebed in de kapel
9.30	Johan Roose , regioverantwoordelijke, De Ark Vlaanderen & Nederland Hoe worden nieuwe mensen meegenomen in de identiteit & missie van de gemeenschap?
10.30	Koffie- theepauze
10.45	Reacties uitwisselen in kleine groepen
11.45	Eucharistieviering in de kapel
12.45	Warm middagmaaltijd en afscheid

MEER OVER VERSCHILLENDE ONDERDELEN:

Concept van Hennecke

Het concept van Hennecke samen in een paar steekwoorden:

"De christelijke gemeenschap moet weer gaan leven vanuit een herkenbaar visioen, namelijk het aanbreekende Rijk Gods. De christelijke gemeenschap zou zich in het hier en nu vanuit deze komende ervaring moeten laten inspireren. Zoals in de vroege kerk moet omkeer van mensen, en van de samenleving, weer present staan. De Pinksterervaring moet ons meer bemoedigen om naar buiten te gaan. We moeten weer leren luisteren naar de Schriften en de betekenis van onze doop herontdekken. Ambtsdragers moeten de gelovigen serieus nemen, taken delegeren. Het gebouw moet niet centraal staan en we moeten nieuwe vormen vinden die mensen raken. Tenslotte moeten we net als Maria vertrouwen hebben; ook zij vroeg 'is het mogelijk?' en zie, bij God is niets onmogelijk." Aldus Dr. Erik Sengers, stafmedewerker van de dienst diocesane caritas in het bisdom Haarlem-Amsterdam, in een recensie van het boek van Hennecke *Ist es möglich? Vom Wunder des kirchlichen Aufbruchs*. Münster: Aschendorff Verlag. ISBN 978-3-402-13008-7. € 19,80. Meer over Hennecke: [document 0398](#) op www.stucom.nl.

Zie en hoor hem tien minuten op http://www.youtube.com/watch?v=v_7nxwHKRmk (in Helvoirt is er simultaanvertaling bij via koptelefoons).

*Praktijkvoorbeelden uit parochies

We kijken maandagmorgen naar Eindhoven en Haarlem. In 2008 werd tijdens het Pastoraal congres verteld wat er aan gemeenschapsvorming in een parochie te Eindhoven opgebloeid was (zie [hier](#)). Hoe is dat verder gegaan toen die parochie moest fuseren?

Wat voor gemeenschapsspiritualiteit groeide in Haarlem door de beweging Geloof & Licht, die gemeenschappen vormt rond mensen met een verstandelijke beperking.

Johan Roose, regioverantwoordelijke, De Ark Vlaanderen & Nederland spreekt dinsdagmorgen.

Tijdens deze lezing kijken we naar de bouwstenen van De Ark. Wat maakt haar tot gemeenschap en tot geloofsgemeenschap? We zoomen in op het proces van 'herstichting'. Hoe worden nieuwe mensen meegenomen in de identiteit & missie van de gemeenschap? Hoe groeien we in toewijding en komen we tot een groter toebehoren aan de gemeenschap?

De Ark Gouda wordt in 2014 twintig, en in Kennemerland bouwt een groep mensen aan een nieuwe Arkgemeenschap. Wereldwijd viert De Ark haar 50ste verjaardag.

LITERATUUR

BOEKJE:

[TIEN STAPPEN NAAR GEMEENSCHAP](#)

(0137 op www.stucom.nl)

Praktisch handreikingen, die je ook met een groep kunt doornemen. Uit de beginjaren van de Ark-gemeenschap. **Johan Roose**: 'In de Ark werken we vandaag niet meer op een systematische manier met deze 10 stappen. We gebruiken de laatste jaren uitdrukkelijker een techniek van 'onderscheiding': samen zoeken naar onze missie, ons doel (dit betrekken op je leven), onderscheiden wat goed is en wat 'niet goed' is voor ons/mezelf. Op zoek gaan naar valkuilen en naar onze sterktes. We doen dit vanuit Bijbel- en andere teksten, vragen, gebed/reflectie en delen in een groep. De laatste jaren heeft De Ark internationaal twee van deze processen opgezet: *Identiteit & Missie* en *Engagement en Toebehoren*.

Meer over het volgende en vorige congres: www.stucom.nl/pastoraalcongres

Dit is een document 0397 www.stucom.nl